

Megkezdődött a néptáncfesztivál

Hétfőn délelőtt nyitották meg a néptáncfesztivál társrendezvényét, a koreográfusok első nemzetközi konferenciáját Újszegeden, a November 7. Művelődési Központban. A SZOT, a népművelési intézet és a Magyarok Világszövetsége által rendezett tanfolyamra közel 80 hazai és külföldi néptáncos és koreográfus érkezett. A megnyitón Böröcz József, a SZOT munkatársa köszöntötte a vendégeket, majd Maróti Gyula, a Magyarok Világszövetsége kulturális bizottságának vezetője beszélt a konferencia jelentőségéről. A megnyitón részt vett Kárpáti József, a világszövetség főtitkára, Vársárhelyi László koreográfus, Simai Zsuzsa, a népművelési intézet munkatársa is.

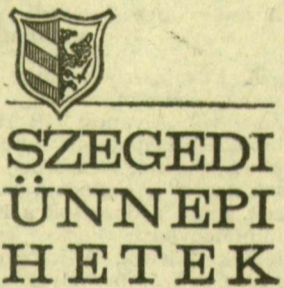
Több száz ember volt kíváncsi tegnap délután a III. Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztivál nyitónemzetiségére. Fél hatkor hangzott fel a harsonások szignálja, s a tanácsháza előtti téren, a nemzetek zászlói alatt felsorakoztak a fesztiválon résztvevő külföldi és hazai együttesek. Színes népviseletekbe öltözött lányok és fiúk adtak

izelítőt programjukból és egyúttal hazájuk folklórkinccséből is. Egymás után táncoltak ki a térre az együttesek: a Bulgáriát képviselő szófiai Dimitrov táncgyűttes, a csehszlovák Vszacan együttes, az Ensemble Populaire de Paris nevű francia táncgyűttes, a lengyel Rzeszowiacy együttes, a Német Demokratikus Köztársaságot képviselő Phillip Müller együttes, a Tara Oasului román táncgyűttes és a szovjet Jatrany táncgyűttes. Őket követték a fesztiválon részt vevő magyar táncgyűttesek, a Dunai Vasmű táncgyűttese, EDOSZ Szeged együttes, az Építők Vadrózsák együttese, a HVDSZ

Bihari együttese, a szolnoki Tisza táncgyűttese, a Vasutasok Szakszervezete Török táncgyűttese és a VDSZ Bartók Béla táncgyűttese.

Este fél nyolckor kezdődött az újszegedi szabadtéri színpadon a fesztivál folklorversenye. A tegnapi, első versenynapon két hazai és három külföldi együttes mutatkozott be.

A vendéglátó EDOSZ „Szeged” Együttes versenyen kívüli bemutatásával örvendeztetette meg a folklórverseny közönségét. A vasutasok szakszervezetének Török táncgyűttese kétórás új műsorából mutatott be válogatást. Szünet előtt a romániai Tara Oasului együttes versenyprodukcióját láthattuk. Az Ensemble Populaire de Paris tagjai baszk és breton táncokat adták elő. A tegnapi versenynap másik magyar tánccsoportja, a Bartók Béla-együttes Tiszta forrás című műsorát nagy sikerrel mutatta be. Az est befejező versenyprogramját a csehszlovákiai Vszacan együttestől láttuk.

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Műgyűjtők kiállítása

Pogány Ödön Gábornak, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatójának beszédével vasárnap délelőtt a Bartók Béla Művelődési Központban megnyílt a Szegedi Műgyűjtők Klubjának III. kiállítása. Szekesi Zoltán művészettörténész, a kiállítás rendezője ezalkalommal a magyar képzőművészet 20. századi mestereinek reprezentáns alkotásait választotta ki a műgyűjtők falairól.

Felvonul ezen a tárlaton a 20. századi magyar képzőművészet színe-java. Láthatjuk Réti István, Csók István, Derkovits Gyula, Aba-Novák Vilmos, Szőnyi István, Márffy Ödön, Vaszary János, Rippl Rónai József, Czobor Béla, Fényes Adolf —, hogy csak néhányat említsünk a hosszú sorból — alkotásait, de szép számmal sorakoznak szegedi művészek képei is: Dinnyés Ferenc, Nyilasy Sándor, Heller Ödön, Károlyi Lajos, Erdélyi Mihály, Dorogi Imréné, Vinkler László. Olyan alkotásokat láthat most a tárlatlátogató

közönség, melyek egész éven át szegedi műgyűjtők szobáit ékesítik. Ezek, a nagyközönség számára, a képzőművészet szerető emberek számára „holtértékek” váltak most közkinccsé, mindenki számára elérhetővé. A magyar képzőművészet történetének e századi keresztmetszetét, nagyszerű alkotásokkal jelzett vonulatait láthatjuk ezen a kiállításon, „az igazi nagyok igazi nagy alkotásai” egy csokrot. Móra Ferenc ezt írta a Szegedi Műbarátok Köre 1917-es kiállít

ásának katalógusában: „Aki megcsinálta ezt a tárlatot, azoknak már megvolt benne az öröme. Most azok várnak soron, akikért készült, a nagyon lelkesek után a nagyon józanok.” Menjünk hát minél többet az igazi művészet alkotásainak közelébe „részegetni”, a szegedi műgyűjtők harmadik kiállítására, s kérjük máris, ne szakadjon meg ez a szép hagyomány! Nemesebb évenkénti tárlat. Tegyük közkinccsé, legalább néhány hétre a „holt értékeket”.

Népi textiliák bemutatója

A Népi Iparművészeti Tanács rendezésében a Bartók Béla Művelődési Központban kiállítás nyílt népművészek által készített szőtésekből, hímzésekből, varrottakból. A tárlat bemutatja az ország különböző vidékeinek saját

os textilművészetét. A kiállítás hasznos és találó kísérő programja a Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztiválnak.

A kiállítást naponta 10-től 18 óráig lehet megtekinteni.

Szobrok a Stefánián

A szabadtéri szoborkiállításoknak különös a varázsuk. A természetes környezet, a napfény, a fák, bokrok új megvilágítást adnak a szobroknak, új részletek, új szépségek villannak fel. Különleges harmóniává olvad az anyagok találkozása és a természet őserőinek ösztönös, valamint az alkotóművész tudatos munkája. Többek között ezért is üdvözljük az első szegedi szabadtéri szoborkiállítást, s külön örömmel, hogy Samu Katalin szobrai láthatjuk. A Sajtóház előtti parkban vasárnap délután Szabó Endre, a Csongrád megyei Hírlap főszerkesztő-helyettese nyitotta meg Samu Katalin szabadtéri szoborkiállítását.

Samu Katalinról sokszor leírták már, hogy nagyszerű állatszobrász. Pedig sokkal több ennél. Samu Katalin

csak (!) szobrász. Mindenfajta tematikai kategorizálás nélküli. Állatfigurái — lovak, kutya, medvék, borjak, disznók — nagyon is emberi tartalmak hordozói. Állatfiguráit mindig emberekkel való kapcsolataikban jeleníti meg még akkor is, ha nincs mindig jelen szobrászilag megmintázva, az emberi figura. Fekvő lovacskája együtt fáradt meg és együtt pihen az emberrel, pulikólyke épp gazdája szemét-parancsát lesi, játszó medvét esetlenül mozgó kiscybereket juttatnak eszünkbe, Fiú csikóval című szobránál pedig nem kell szebb példa ember és állat ösi, mindig megújuló kapcsolatára. De állatfigurái végül is a nézőkben váltják meg emberi tartalmaikat. A bennük rejlő derű és kedvesség, erő és boldogság, játékosság és

sutaság végül is bennünk, nézőkben oldódik igazán emberivé. Ezért néztem örömmel a szobrokkal barátkozó járókelőket, a lovacskákat, medvéket becézó kiscybereket és az óvodában tanult állatverseket kántáló óvodásokat.

Samu Katalin nemcsak állatokat mintáz. Az emberi figura legalább annyira érdekli. Telt idomú nőket farag kőbe tömör fogalmazással, tömönatos egyszerűséggel. Olyanokat, mint amilyenek a vásárhelyi parasztszönyvek, védtelen nyugalmukat és védtelen egyszerűket. Mint az Alföld, mint az életük. Kevés szóból is sokat értenek és Samu Katalin a plasztika legegyszerűbb szavaival beszélteti, vallatja őket.

A szobrászat mai, handabandázó, bonyolultságokra törekvő, spekulatív tendenciái közepette Samu Katalin realista, őszien tiszta és sajátosan egyéni szobrászatot teremtett. Senkihez sem hasonlítható. Megtudta őrizni — amit kevesen tudnak —, azt a képességét, hogy szót ért állatokkal és kövekkel, fákkal és napfényvel, természettel és emberrel, egyaránt.

T. L.

Az árelenőrzések tapasztalatai

Az Országos Anyag- és Árhivatal tájékoztatója

A kormány legutóbbi ülésén felhívta a figyelmet a fogyasztói árszínvonalal összefüggő kérdések további vizsgálatára és az árak fokozottabb ellenőrzésére. Az árelenőrzések helyzetéről, tapasztalatairól és a további teendőkről az Országos Anyag- és Árhivatalban a következő tájékoztatót adták:

Az árszínvonal alakulásának tanulmányozása rendkívül sokrétű közgazdasági feladat, amely igen beható és széles körű vizsgálatokat igényel.

Az árhatóságok csak akkor foglalhatnak helyesen állást, ha nemcsak az árak változásait, hanem a változások okait is alaposan tanulmányozzák.

Ehhez széleskörűen elemezni kell a kereslet-kínálat alakulását, a hiánycikkek körét, a vállalatok helyzetét, kooperációs problémáit, árpolitikáját, stb. Sokfajta tényező egybevetése alapján lehet csak megítélni, hogy egy-egy áremelés indokolt vagy indokolatlan, és csupán a vállalat érdekeit szolgálja-e.

Igen jelentős feladat az árakra ható tényezők alapos elemzése. 1972. első negyedében az Országos Anyag- és Árhivatal 46 ipari és kereskedelmi vállalatnál ellenőrizte az árpolitikát, a vállalati kockázatvállalást, a vállalatok közötti gazdasági versenyt, vizsgálta a rögzített és maximált áron értékesítő vállalatok gazdasági helyzetét, a központi ártétekedések végrehajtását, a gépiparban a kooperációk hatását. A minisztériumok többsége a vállalatok 1971. évi árpolitikájából vont le különféle következtetéseket. A Nehézipari Minisztérium 9 vállalatnál külön átfogó árelenőrzést is tartott, a KGM ellenőrizte az 1972. január 1-i részleges árrendezés végrehajtását, az ÉVM a lakásépítési árak alakulását vizsgálta, a MÉM az élelmiszeripari vállalatokhoz begyűrtő áremeléseket elemzi, a Belkereskedelmi Minisztérium az árváltozá-

sok végrehajtását, a KPM a gépkocsijavítási díjak alakulását vizsgálta. Sok helyütt ellenőrizték az árakat a helyi árhatóságok is.

Az első negyedévben összesen nyolcezer ellenőrzés zajlott le, s a tapasztalt szabálytalanságok, visszaélések miatt sok helyütt eljárás indult a vállalatok ellen.

Árdrágítás miatt 11 esetben tettek bünvádi feljelentést a hatóságok, három vállalat ellen gazdasági bírság kiszabását indítványozták. Két-száznyolcvan esetben szabálysértési, 95 esetben felelősségi eljárást indítottak, további 250 esetben pénzbírságot szabtak ki.

Az árelenőrzések szerint a kiskereskedelemben bővült az árak választéka, s különösen a ruházati cikkek között nagyobb arányban kerültek forgalomba drágább alapanyagú, jobban díszített, így drágább cikkek. A selyemárak, a kötszövött termékek egy része most jelent meg először a boltokban, tehát új választéknak számít, ami egyben a termékcsoport árszínvonalának emelkedésével járt. A drágább választékok körének bővülését a vállalatok a lakosság igényeivel indokolják.

A tapasztalatok szerint azonban gyakran indokolatlanul hiányoznak a boltokból az alacsony és közepes árú termékek.

Az első negyedévben például szinte egyáltalán nem lehetett kapni 135—150 forintos női pumps cipőt. A szabadáras kategóriában előfordultak gazdaságilag meg nem alapozott áremelések. Az új termékek magasabb nyereségét a vállalatoknak egy része nem ellensúlyozza a régi termékek árának egyidejű mérséklésével. Az alapanyagok beszerzési árának növekedése esetén a többlet rendszerint továbbhárítják a fogyasztóra, ezzel szemben tartós költségcsökkentés esetén csak ritkán szállítják le az árat. A rugalmasabb árpolitika pozitív hatása is megnyilvánul abban, hogy az ellátás javult, a készletintékek normalizálódnak, az export és az import kedvezőbb, mint az elmúlt évben.

A pozitív és negatív hatásokat figyelembe véve **feltétlenül szükséges** a fogyasztói árszínvonalal összefüggő kérdések további vizsgálata és az árak fokozott ellenőrzése. Igen fontos, hogy a termelő vállalatokra is fokozottan kiterjedjenek az árelenőrzések, s ehhez tovább kell bővíteni és javítani az ellenőrző apparátus információs hálózatát. Nem utolsósorban fokozott szakmai segítséget kell nyújtani a helyi árhatóságoknak, amelyeknek munkájától nagymértékben függ a lakosság érdekeinek védelme.

Nagyjavítás a vegyiparban

Július és augusztus az év első felében elromlott ammóniaszintézis üzemek, kicserezték a csövek egy részét.

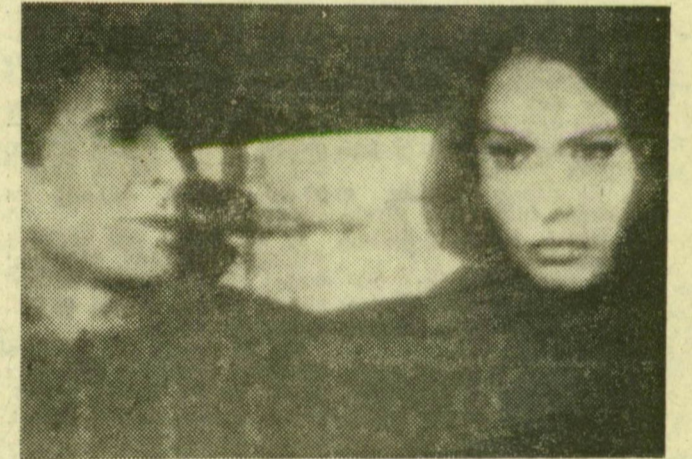
A Borsodi Vegyikombinát augusztusra tervezi a termelés szüneteltetését, ez idő alatt a szokásos karbantartás mellett befejezik az új üzem építését is, amelyben a műtrágyát tapadásmentessé teszik. (MTI)

Hiányzik a tv-játék

Képernyő

Talán a véletlen hozza, ilyenkor nyáridényben érezzük igazán, mennyire hiányzik az úgynevezett tévészínház. A tévéjáték, a jó tévéjáték unikum — helyét az úgynevezett fő műsoridőben filmek, lefotózott színházi előadások töltik ki. Szó se róla, a néző hálás lehet olyan filmek, olyan színházi előadások megidézéséért, melyeket elmulasztott megnézni a moziban, melyekre sem módja, sem lehetősége nincs helyszínre utazni. A tévé bepillantást nyújt a hazai színházi életbe, ugyanakkor elvezeti a nézőt a moziba is, mindezt rugalmasan, egyik órától a másikra teheti anélkül, hogy különösebb nehézségeket támasztana: egyszerűen be kell kapcsolni a készüléket.

A hétvége esti adásait egy kellemes nyári szórakoztató program jegyében tervezték. Sem Tabi László kétértes vígjátéka (Különleges világnap), sem a vasárnapi francia film (Gyilkos vagy áldozat?) önmagukban, eredeti rendeltetésük színhelyén, a színházban, illetve a moziban, nem feleltek volna meg szórakoztató jellegüknek olyan maradéktalanul, mint itt, a tömegek színházában, moziában. Minek magyarázni: Tabi László darabja például rengeteg

Liebmann Béla felvétele

Anthony Parkins és Sophia Loren a Gyilkos vagy áldozat? című francia filmben

előadást ért meg, mégis csak második csatornát. A tévéjáték többet tud a színházi előadásoknál, a legjobb filméknél többet tud, pontosabban mást tud, oda kényesíti a néző figyelmét, ahol ül, lakásának a világot, a művészetet jelentő négyzetcentimétereire. Ahhoz pedig, hogy a tévé megfeleljen a profiljából adódó művészeti elvárásoknak, a tévéjátékok frontján kell csatát nyernie. Nem hiszem, hogy sokáig kitérhet egy önálló tévészínház, mint társulat, megszervezése elől.

N. L.

A Szegedi Ünnepi Hetek mai programja

A III. Nemzetközi Néptánc Fesztivál folklorversenye az újszegedi szabadtéri színpadon, este fél 8-tól.

Koreográfusok I. Nemzetközi Konferenciája Újszegeden, a November 7. művelődési központban délelőtt 9 órától.

Szegedi műgyűjtők kiállítása a Bartók Béla művelődési központban.

Samu Katalin szobrai a Stefánián. Károlyi Lajos emlékkiállítás a Sajtóház klubjában.